

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. februar 2016
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Stanley Stener Nielsen
Sagsnr.: 2016-0030-4142
Dok.: 1864401

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 234 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 31. januar 2016. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kenneth Kristensen Berth (DF).

Søren Pind

/

Lasse Boje

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 234 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i lyset af, at flere hjertestartere hen over nytåret blev vandaliseret eller sprængt i luften, tage skridt til at sikre, at hærværk mod netop hjertestartere fremover vil kunne straffes hårdere end hærværk i al almindelighed, idet hjertestartere jo er placeret i det offentlige rum med det formål at kunne genoplive mennesker, hvorfor hærværk mod disse kan udgøre forskellen mellem liv og død for nødstedte borgere, jf. artikel ”Hærværk mod hjertestarter”, Folkebladet for Glostrup, Brøndby, Vallensbæk, den 13. januar 2016?”

Svar:

I den artikel, der henvises til i spørgsmålet, omtales en episode, hvor et hjertestarterskab, som er placeret i det offentlige rum, blev sprængt i luften, ligesom selve hjertestarteren blev stjålet. Det fremgår af artiklen, at udgifterne forbundet med indkøb og installation af en ny hjertestarter forventes at beløbe sig til mere end 15.000 kr.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Hærværk straffes efter straffelovens § 291, stk. 1, med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Øves der hærværk af betydeligt omfang eller af mere systematisk karakter, eller er gerningsmanden tidligere straffet for hærværk mv., kan straffen stige til fængsel i 6 år, jf. § 291, stk. 2.

Anklagemyndighedens retningslinjer for strafpåstande i sager om hærværk er beskrevet i Rigsadvokatens Meddelelse nr. 9/2005. Det fremgår heraf, at anklagemyndigheden ved strafpåstanden skal tage udgangspunkt i skadens størrelse.

Ved hærværk, hvor skadens størrelse overstiger 15.000 kr., skal der som udgangspunkt rejses tiltale for overtrædelse af straffelovens § 291, stk. 2, med påstand om fængselsstraf, afhængig af eventuelle skærpene eller formildende omstændigheder, herunder arten og antallet af hærværksforhold. Ved vurderingen af, om der skal nedlægges påstand om frihedsstraf, må der også tages hensyn til gerningsmandens mulighed for at indse, at hærværket ville medføre skade i denne størrelsesorden.

I forhold til sager om hærværk, hvor skadens størrelse ikke overstiger 15.000 kr., fremgår det af Rigsadvokatens Meddelelse nr. 9/2005, at anklagemyndigheden skal nedlægge påstand om en bøde på 800 kr. ved skadestørrelser under 1.600

kr. Ved skadestørrelser på 1.600 kr. og derover er udgangspunktet en bøde svarende til halvdelen af skadens størrelse, oprundet til det nærmeste beløb deleligt med 100. Bøden halveres, hvis der er betalt erstatning, men dog ikke til et beløb under 500 kr.

Hvis det undtagelsesvis kommer på tale at afgøre sager med bøde, selv om skadens størrelse overstiger 15.000 kr., er udgangspunktet, at strafpåstanden følger de ovenfor beskrevne retningslinjer. Det vil sige, at bøden som udgangspunkt fastsættes til halvdelen af skadens størrelse.

2. Skadens størrelse og omfang indgår også som et væsentligt element i forhold til strafudmålingen i sager om hærværk, hvor der er sket skade for mere end 15.000 kr. Det er Rigsadvokatens vurdering – baseret på trykt retspraksis – at hærværk, hvor skadens størrelse ligger i niveauet ca. 15.000 kr.-30.000 kr., og hvor der ikke i øvrigt foreligger særligt skærpene eller formildende omstændigheder, typisk straffes med fængsel i op til 20 dage. I nogle tilfælde gøres straffen betinget, f.eks. som følge af gerningsmandens personlige forhold, herunder den pågældendes eventuelle unge alder. Som i andre straffesager fastsættes straffen efter en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder.

Til illustration af straffene kan nævnes følgende domme:

I Østre Landsrets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2006, s. 2168, blev en 20-årig idømt 14 dages fængsel for overtrædelse af straffelovens § 291, stk. 2, ved i et enkelt tilfælde at have skrevet på en S-togsvogn med spraymaling, hvilket medførte udgifter for ca. 24.000 kr. Under henvisning til tiltaltes alder og til, at tiltalte ikke tidligere var straffet, blev straffen gjort betinget.

I Østre Landsrets dom gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2010, s. 157, blev en 22-årig idømt 14 dages ubetinget fængsel for overtrædelse af straffelovens § 291, stk. 2, ved i forbindelse med en demonstration at have klippet hegnet til Sandholmlejren i stykker, hvilket medførte udgifter for ca. 27.350 kr. Retten lagde ved strafudmålingen vægt på forholdets organiserede karakter og fandt, uanset tiltaltes gode personlige forhold, ikke grundlag for at gøre straffen helt eller delvis betinget.

I Østre Landsrets dom gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2015, s. 995, blev en 16-årig idømt betinget fængsel i 20 dage og udvist for overtrædelse af straffelovens § 291, stk. 2, ved i 3 tilfælde at have knust et antal ruder på det asylcenter, hvor han boede, hvilket medførte skader for ca. 32.000 kr.

3. Rigsadvokaten er ikke umiddelbart bekendt med konkrete afgørelser, der nærmere kan belyse strafniveauet særligt for hærværk mod hjertestartere.

Sager om hærværk mod hjertestartere registreres ikke med en særskilt gerningskode i politiets journaliserings- og sagsbehandlingssystem (POLSAS). En identificering af eventuelle afgjorte sager om hærværk mod hjertestartere ville således forudsætte en manuel gennemgang i politikredsene af et stort antal sager. En sådan gennemgang har jeg på det foreliggende grundlag ikke fundet anledning til at iværksætte.

Anklagemyndighedens strafpåstand i sager om hærværk mod hjertestartere vil ligesom i alle andre hærværkssager tage udgangspunkt i de retningslinjer, som er anført ovenfor. Imidlertid er det Rigsadvokatens opfattelse, at det i lyset af de potentielle konsekvenser må anses for en skærpende omstændighed, når hærværk begås mod en hjertestarter. Det indebærer, at der efter Rigsadvokatens opfattelse alt andet lige bør udmåles en strengere straf i sådanne sager.

4. Med hensyn til den konkrete hændelse, der er omtalt i artiklen nævnt i spørgsmålet, har Københavns Vestegns Politi oplyst, at politikredsen har modtaget en anmeldelse i sagen. Politikredsen har den 13. januar 2016 henlagt sagen, idet det på det foreliggende grundlag blev vurderet, at der ikke var yderligere efterforskningsmuligheder i sagen. Politikredsen har supplerende oplyst, at avisomtalen ikke har ført til, at politiet har modtaget oplysninger, som kunne danne grundlag for videre efterforskning, herunder i forhold til identificering af gerningsmanden.”

Som det fremgår af Rigsadvokatens udtalelse, er det Rigsadvokatens opfattelse, at det – i lyset af de potentielle konsekvenser – allerede i dag må anses for en skærpende omstændighed, når hærværk begås mod en hjertestarter, og at der derfor alt andet lige bør udmåles en strengere straf i sådanne sager.